

Centenar

ANIVERSĂRI

Ionuț NICULESCU

Elvira Godeanu

Am în față fotografii vechi, din spectacole memorabile, cu Tony Bulandra și Marioara Voiculescu, Leonard și Florica Florescu, George Vraca și Elvira Godeanu... Actori care, prin frumusețea și puritatea jocului scenic, au legănat visele de artă ale multor generații.

În acest album romantic, să privim chipul **Elvirei Godeanu (1904–1991)**, actriță a Teatrului Național din București timp de peste patru decenii. Fata nevoiașă din Târgu Jiu, ajunsă la Conservatorul Dramatic cu zestrea de frumusețe și de cuviință din Oltenia natală, era sârguincioasă, ascultându-și maestrul, pe Constantin I. Nottara, care o destinase rolurilor de grație și de ținută („amoreză”, cum spunea Meșterul!). Dar armonia trăsăturilor, zveltețea mișcărilor, vocea feminină, caldă, ușoară melancolie a rostirii au pregătit-o, în timp, și pentru partiturile de vibrație tragică.

Actrița nu a rămas o simplă „stea”, impresionând prin darurile naturii, ci a devenit o apreciată prezență în rolurile de compoziție. Au fost nenumărate: în *Omul cu masca* după Marlowe; *Frosa*, din comedia *Idolul și Ion Anapoda* de G.M. Zamfirescu; *Ergi*, alături de George Calboreanu, impetuosul Avram Iancu din drama lui Lucian Blaga; cu partenerul ei de glorie, George Vraca, în *Troilus și Cresida* de Shakespeare, tulburătoarea Mașa din *Trei surori* cehoviene...

Generația sa, ucenicind la profesorii C.I. Nottara, Maria Filloti, Ion Manolescu, Lucia Sturdza Bulandra, N. Soreanu, Ion Livescu, numără pe Eugenia Zaharia, Al. Ființi, Maria Mohor, Vasile Crețoiu, Willy Ronea, actori pregătiți pentru o gamă întinsă de roluri.

Și Elvira Godeanu s-a integrat disciplinei generale. O seară jucând cu Ion Finteșteanu în *Avarul*, altă seară alături de Aura Buzescu, Valeriu Valentineanu, George Vraca în *Marșul nupțial*, frumoasa Elena din drama *Cassandra* de Nicolae Iorga, dar și vaporosă Nina din comedia lui Tudor Mușatescu ...escu. Alături de Nicolae Bălțățeanu, Mihai Popescu, A. Pop Marțian, realiza cupluri scenice ideale prin tinerețe, candoare, farmec, dar era și Joițica din *Scrisoarea pierdută*, alături de Iancu Brezeanu.

La deplina maturitate, lecția ei de teatru a mai însemnat lirismul tragic al Doamnei Maria din *Apus de soare*. Temperamentul clocotitor al lui George Calboreanu și finețea de frescă voievodală a Elvirei Godeanu stăruie în amintirea tuturor.

Anume pentru această evocare, am ales din multele întâmplări de teatru – încredințate mai acum două decenii, în lungi discuții – vegheate de soțul său, marele inginer Emil Prager, una de tulburătoare emoție.

Prin 1948, se repeta la Național drama *Michelangelo* de Al. Kirîțescu. Figurație multă. La repetiția cu machiaj, un figurant din mulțimea care amenința personajul Elvirei Godeanu, a înspăimântat-o prin expresivitatea figurii. Un machiaj, o mimică de mare actor. A trebuit să întrerupă repetiția. Certat de regizor, la repetiția următoare, figurantul, în hainele ponsite ale rolului (actrița noastră aflase că se machia singur) i-a oferit, cu rară distincție o floare. Un gentleman în zdrențe! Actrița i-a spus băiatului: „Probabil vei deveni un mare actor!” Nu s-a înșelat. A fost... Toma Caragiu!

În ceea ce o privește, a fost o adevărată „cucoană”, așa cum li se spunea în Bucureștiul vechi doamnelor a căror prezență personifica noblețea. Din umila casă părintească, în saloanele Capitalei aristocrate. Un drum balzacian.

Elvira GODEANU în *Vizita bătrânei*
doamne de Dürrenmatt.

